І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 120. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1965 No. 120. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 25 червня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА ФІНАНСОВА КОМІСІЯ СХВАЛИЛА УРЯДОВИЙ ТЕКСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО МЕДИЧНУ ОПІКУ більшістю 12-ох до 5-ох голосів. Цей проєкт 8-го квітня схвалила Палата більшістю 313-ох до 115-ох голосів, і він іде на наради Сенату, який має його вирішити після вакацій у зв'язку з 4-им Липня. Згідно з новим проєктом особи у віці понад 65 років матимуть шпитальну опіку коштом соціяльного забезпечення, а після виходу зі шпиталю ще зможуть користати з опіки медичних сестер, лікуючися вдома. Теперішні емеритури будуть збільшені на 7 відсотків. Вплати до соціяльного забезпечення також мають бути збільшені.

У ВАШИНҐТОНІ В ЦИХ ДНЯХ ВІДБУЛАСЯ ПЕРША ЗУСТРІЧ МІЖ КАТОЛИЦЬКИМИ Й ЕПИСКОПАЛЬНИМИ ЄПИСКОПАМИ, під час якої обговорювали справу взаємин між обидвома Церквами, Католицькою й Єпископальною. В зустрічі взяли участь три католицькі і стільки ж єпископальних єпископів. З єпископами були присутні й визначні теологи обидвох Церков. Представники Єпископальної Церкви нарікали на те, що Католицька Церква не визнає єпископального хрещення і наново хрестить тих, які переходять на католицизм. На цій конференції порушували і справу мішаних подруж, бо Католицька Церква вимагає, щоб некатолицькі члени подружжя зобов'язувалися виховувати дітей в католицькій вірі. Найближча нарада має відбутися взимі.

СЕНАТ СХВАЛИВ ПРОЄКТ КАРБУВАТИ ДАЙМИ И КВОДРИ БЕЗ СРІБЛА, а дотеперішні срібні півдолярівки будуть мати не 90 відсотків срібла, тільки 40. Сенат прийняв цей проєкт, згідно з урядовою пропозицією, відкинувши поправки сенаторів із тих стейтів, де є срібло. Ці сенатори пропонували, щоб і десятицентівки і 25-центові монети мали хоч частину срібла, але уряд є проти того, бо на світовому ринку є велике запотребування на срібло для промислових цілей. Цей проєкт про зміни при карбуванні монет є першою важнішою зміною від 1792 року, коли були вирішили карбувати срібні монети. „За" голосували 76 сенаторів, „проти" були 9. Нові дайми й квοдри будуть із ніклю і міді.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПРОПОНУЄ З ПРЕЗИДЕНТОМ ОБМІРКУВАТИ СПРАВУ МЕДИЧНОЇ ОПІКИ. Так вирішили делеґати цього Товариства на конвенції в Ню Йорку, коли виявилося, що більшість їх є проти того, щоб АЛТ урядово вирішило бойкотувати новий закон, який схвалила вже Палата Репрезентантів, і який на початку липня має схвалити Сенат. З'їзд делеґатів АЛТ вирішив, що окремі лікарі можуть заявитися проти співпраці з новим законом про медичну і шпитальну опіку в рамах соціяльного забезпечення, але Товариство, як загальна організація, не оголошує бойкоту. Проти бойкоту висловився голова АЛТ д-р Джеймс З. Аппел, назвавши бойкот „неетичним кроком і не громадянською дією". Новий президент д-р Чарлз Л. Гудсон не хотів висловитися в цій справі.

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА МАТИ 23-го ЧЕРВНЯ ПРИБУЛА ДО КАНАДИ НА 5-ДЕННИЙ ПОБУТ. Візита ця має бути „неофіційною", але в дійсності вона має й офіційний характер, бо королева мати має передати новий прапор торонтонському Шотляндському полкові, патроном якого вона є. В суботу 26-го червня королева мати буде на кінських перегонах. Під час свого побуту вона ще відвідає деякі шпиталі та музеї. На летовищі в Торонті вітав королеву матір генеральний губернатор Канади Джордж П. Ваніє з дружиною. Королівську гостю вітали салютом пострілів із гармат та почесною сотнею.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ВИГОЛОСИВ ВЕЛИКУ ПРОМОВУ до 30-ох кардиналів, які прийшли скласти йому бажання з нагоди для святого Івана Хрестителя: Папа був охрещений тому 67 років своїми батьками Монтіні, як Іван. Папа заторкнув у своїй промові прерізні справи, як мир, реорганізація адміністраційного апарату Католицької Церкви, мішані подружжя, контроля народин і ін. Папа підкреслив, що атомова війна не вирішила б ніякої справи, тільки винищила б людство. В справі контролі народин Папа заявив, що покликана ним для студій цієї справи Комісія ще не закінчила своєї праці.

АЛЬЖИРСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ, АБДЕЛЯЗІС БУТЕФЛІКА, ВИЯВИВ французькому амбасадорові в Альжирі Жоржові Горзові, що безпосередньою причиною палатної революції проти президента Ахмеда Бен Белли стало його рішення — видалити з уряду міністра оборони полковника Бумеджієна, названого Бутефліку й усіх узагалі, хто не був на 100% слухняний Бен Беллі. Змова вдалася, коли на сторону змовників перейшов командант охорони Бен Белли. Бен Белла хотів скріпити свій авторитет, як господар і голова азійсько-африканської конференції, тому рішено раніше відсунути його від влади.

АЗІЙСЬКО-АФРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В АЛЬЖИРІ БУДЕ, МАБУТЬ, ВІДСУНЕНА на пізніший термін. З-посеред 15-ох членів Підготовчої Комісії — 10 членів вирішили в минулий четвер, щоб перенести засідання тієї Комісії щойно на суботу пополудне. Сама конференція має розпочатись у вівторок 29 ц. м. Причина можливого відсунення: непевність політичної ситуації в Альжирі та невикінчення ще будови окремих мешкальних будинків і різних влаштувань для 2.000 членів конференції.

АМЕРИКАНСЬКІ Й ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКІ КОЛА ОБМІРКОВУЮТЬ користі і шкоди, з можливого бомбардування совєтських антилетунських ракетних становищ, збудованих довкола столиці Північного В'єтнаму Ганою. Військовики погоджуються, що введені в дію совєтські протилетунські ракети можуть значно утруднити, а то й унеможливити розвідчі лети над Північним В'єтнамом. Але водночас береться під увагу, що при збомбардуванні тих становищ напевно згинуло б багато цивільного населення і багато совєтських військовиків і воно викликало б такий крик у світі, що політична шкода булаб більша, як стратегічна користь. До того ж — приймається з певністю, що були б негайно влаштовані нові ракетні позиції, краще замасковані й більше розпорошені.

НОРВЕҐІЯ ЗАПРОТЕСТУВАЛА ОКРЕМОЮ НОТОЮ ДО СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ проти використовування стану недоторкальности совєтських дипломатів для їх шпигунської діяльности. В минулому тижні в Ослью засуджено на 12 років в'язниці норвезького капітана Крістена Гьсена за шпигунську роботу в користь Совєтів. На тій розправі виявлено понад усякий сумнів, що на шпигунську службу Совєтам вербував норвезьких громадян совєтський військовий атташе полк. А. Жук. Його відкликали до Москви.

Конференція погодилася щодо тексту закону про наслідство на становищі президента

Вашингтон. — Спільна Конґресова Конференція, складена із сенаторів і конґресменів, 24-го червня узгіднила різні тексти законопроєктів про наслідство на становищі віце-президента, коли б його не було, і про те, хто має заступати президента ЗДА, коли б він із якихнебудь причин не міг виконувати свого уряду. Узгіднений законопроєкт виглядає так: 1) Коли б зайшов такий випадок, що не буде віце - презедента, тоді Президент має право найменувати нового віце - президента, а Конґрес має затвердити цю номінацію звичайною більшістю. 2) В справі того, хто мав би виконувати обов'язки Президента, то заходять дві можливості: а) Сам Президент заявляє, що він не є здібний виконувати свобо уряду; б) Президент не може скласти такої заяви, або не хоче заявити, що він не є здібний урядувати. 3) Коли Президент заявить, що він не може виконувати своїх обов'язків, тоді його функції перебирає віце - президент і виконує їх так довго, поки Президент не повідомить віце-президента Сенату і спікера Палати Репрезентантів, що він вже може знов урядувати. 4) Коли сам Президент не зможе або не схоче скласти заяви про свою нездібність урядувати, тоді віце - президет і більшість Президентового кабінету заявляють в окремій декларації до Конґресу, що Президент не може виконувати своїх обов'язків, і віце-президент обіймає функції Президента та урядує як виконний Президент. 5) Коли б пізніше Президент заявив Конґресові, що він вже є здібний до праці, тоді він обіймає своє стаовище, якщо віце-президент і більшість кабінету не протестують проти цього. 6) Коли б віце - президент і більшість кабінету не погоджувалися із заявою Президента, тоді Конґрес більшістю двох третіх голосів вирішує справу, і коли Конґрес ствердить, що Президент дійсно не є здібний урядувати, то віце-президент далі виконує обов'язки Президента.

Палата схвалила $45,1 більйона на оборону країни

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 23 червня призначила на оборону цієї країни у фінансовому році, що починається 1-го липня 1965 — суму $45 100 000 000. В цій сумі є вже і фонди на втримання на теперішній висоті армійських резерв. Проєкт прийнято голосами втіх присутніх конґресменів — 407:0. Голова Комісії Збройних Сил конґресмен Мендел Ріверс виступив проти пляну Департаменту оборони приєднати армійські резерви до Крайової Ґвардії, твердячи, що це обнизило б мораль резервістів. Республіканські конґресмени твердили, що в урядових пропозиціях немає видатків на ту збройну акцію, яку ведеться у В'єтнамі, тому схвалений оборонний бюджет є замалий, бо до січня 1965-го року треба буде видати більше принаймні один більйон долярів. Уряд вже пропонував окремі фонди на військову акцію у В'єтнамі, і, як буде треба, то знову це зробить.

НЕ ЗНАЮТЬ, КУДИ ДІВСЯ М. ПІДГОРНИЙ

Москва. — Пресова агенція ЮПІ повідомляє, що дипломатичні закордонні кола в СССР заінтриґовані особою 62-літнього Миколи Підгорного, колишнього першого секретаря ЦК Комуністичної партії України і теперішнього члена Президії ЦК КПСС, що його уважають другим, після Брежнєва партійним лідером Совєтського Союзу. Він зник кудись із Москви і майже цілий місяць не виступав ніде публічно. Здогадуються, що він або виїхав за кордон з якоюсь політичною місією, або перейшов, подібно як М. Хрущов, на становище пенсіонера.

Проф. Б. Боцюрків обраний на голову міжуніверситетського комітету канадійських слов'ян

Вінніпеґ. — Під головуванням д-ра Богдана Боцюркова, професора політичних наук в Албертійському університеті, відбулася в містечку Бенф в Алберті перша національна конференція канадійських слов'ян, що тривала від 9 до 12 червня. У конференції взяло участь понад 80 делеґатів від 16 канадійських університетів, а також представники деяких громадських й культурних установ та окремо запрошені особи. На конференції виголошено ряд доповідей на такі теми, як політична відданість слов'янського іміґранта, єдність і конфлікт між канадійськими слов'янами, голос слов'ян, проблема дослідів польської культури в Квебеку, проблема дослідів українців в східній Канаді, слов'яни на північно - американському континенті і деякі думки про їх вклад в історію і культуру, слов'янський фолкльор в Канаді, слов'янська література в Канаді, поляки в Канаді і їх вклад у канадійську суспільність, деякі демографічні аспекти українського поселення в Канаді, головно у степових провінціях; українські поселенці в Канаді, пристосування українців в Алберті, канадійські школи і слов'янські лінґвістичні (мовні) і культурні цінності та ін.

Від Албертійського уряду вітав учасників конференції міністер Амвросій Головач, провінціяльний секретар, на бенкеті, що був улаштований провінцією. У висліді конференції вирішено створити Міжуніверситетський Комітет Канадійських Слов'ян. Завданням цього комітету буде підготовити наступну конференцію і в міжчасі утримувати зв'язки, що вже пороблені. На голову комітету вибрано проф. Богдана Боцюркова, заступниками проф. Віду і Л. Кос - Расевіча - Зубровського, секретарем - скарбником — проф. В. Буйняка, членом екзекутиви — Дж. Стронґа з Карлтон університету. Редакційний комітет: проф. Яр Славутич, проф. Р. С. Елвуд, д-р Кіршбавм і д-р Володимир Кей (Кисілевський). Почесними членами: сен. Павло Юзик і посол Стенлі Гайдаш. Крім цього до комітету входять представники університетів, між ними є о. д-р С. В. Савчук, принципал Колеґії св. Андрея. З-поза університетів до комітету входять: д-р В. Кисілевський і Зенон В. Самець. На конференції була численно заступлена українська група.

НОВИЙ МИТРОПОЛИТ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ

Собор єпископів Польської Автокефальної Православної Церкви відбув свої наради під керівництвом заступника митрополита — архиєпископа Луцького і Познанського — Юрія Корєністова. У результаті засідань Собору було обрано нового первоієрарха цієї ж Церкви, до якої й належать українці православної віри, що живуть у сучасній Польщі. Новим митрополитом обраний владика Степан Рудик — дотеперішній архиєпископ Білостоцький і Ґданський.

ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ЗІРВАВ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З ФРАНЦІЄЮ

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ПРОГОЛОСИВ НИЗКУ НЕПОПУЛЯРНИХ РЕФОРМ. — МИРОВА МІСІЯ ДЕРЖАВ КОММОНВЕЛТУ ЗАБІГАЄ, ЩОБ ЇЇ ПРИЙНЯЛИ В ПЕЙПІНҐУ І ГАНОЇ

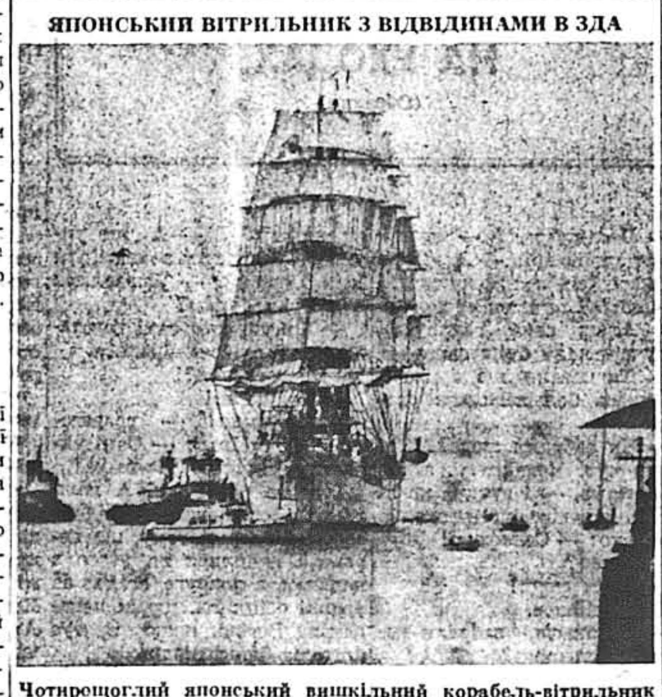
Сайґон. — Південно-в'єтнамський міністер закордонних справ Тран Ван До проголосив зірвання взаємин з Францією. Франція — заявив він—називала себе приязною у відношенні до Південного В'єтнаму країною, але насправді діяла у користь його ворогів. Між Францією і Південним В'єтнамом були напбужені відносини, відколи Французький президент де Ґолль заявив себе прихильником „невтралізації" Південного В'єтнаму і виступив проти військової допомоги, що її ЗДА уділюють Південному В'єтнамові. Обидві країни вже від місяців не мали амбасадорів у протилежних столицях. Надалі всі справи полагоджуватимуть консуляти, які будуть збережені. Франція заповіла, що вона не відкличе своєї культурної допомоги. Південному В'єтнамові, яка полягає в утримуванні деяких шкіл з французькими вчителями. На внутрішньо - політичному терені Південного В'єтнаму новий тамошній прем'єр віце - маршал летунства Нґуєн Као Кі скликав пресову конференцію, на якій між іншим заявив припинення на місяць всіх 36-ох південно - в'єтнамських щоденників, щоб перевести злуку деяких з них та реорганізацію. Коло 100 обурених журналістів залишили ту пресову конференцію. Прем'єр закликав за ними: „Комуністи не кричать, тільки стріляють, і я їх теж не боюся". Прем'єр, як теж приявний міністер фінансів заповіли радикальні заходи для обниження цін на різні харчові продукти та водночас скасування різних персональних привілеїв високих урядовців. Міністри й інші високі урядовці діставатимуть платню наполовину меншу, як дотепер. Зате продовжено обов'язуючі поліційні години. Прем'єр Као Кі заявив, що він готов впродовж найближчого тижня вислухати думки й суґестії журналістів і газетних видавців. — Тим часом запляновано мирово - посередницька місія чотирьох прем'єрів держав Британського Комонвелту очікує остаточної відповіді від урядів Комуністичного Китаю і Північного В'єтнаму, чи вони приймуть ту місію. Британський прем'єр Гаролд Вільсон заявив, що відмовна відповідь Совєтського Союзу „ не була ворожа" та що вона залишила „двері відчинені". Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін заявив у формальній ноті, що про мир у В'єтнамі треба безпосередньо говорити з Північним В'єтнамом та південно - в'єтнамськими комуністами з т. зв. Національного Фронту Визволення. Ґанський президент Кваме Нкрумах, який має їхати в отій місії, заявив, що ключ до миру у В'єтнамі лежить у можливостях порозуміння між південно - в'єтнамським урядом та названим Фронтом Визволення, себто комуністичними повстанцями. Як він уявляє собі таке порозуміння — того він не виявив. Зате Кваме Нкрумах нарікав, що ЗДА, погодившись прийняти посередництво держав Коммонвелту не припинили своїх „провокаційних" бомбових налетів проти Північного В'єтнаму.

Український Вільний Університет у Мюнхені влаштовує літні університетські курси

Мюнхен. — В днях від 5 липня до 20 серпня 1965 року відбудуться у Мюнхені Літні Курси Філософічного Факультету для докторантів і заавансованих студентів УВУ та студентів інших університетів. Ці Курси становитимуть скорочений літній семестр філософічного факультету УВУ. Прослухавши виклади, студенти УВУ матимуть змогу складати іспити, щоб одержати заліки для допущення до кінцевого іспиту. В Курсах можуть брати участь, як вільні слухачі, також студенти інших університетів. Вони одержать посвідку про вислухання курсів. Виклади відбуватимуться щоденно по 4 години крім субот і свят. Всі слухачі будуть забезпечені приміщенням. В окремих випадках передбачена також допомога від КоДУС-у та УВУ. Для студентів з-за океану є можливість одержати знижки на подорож літаком.

У програмі курсів передбачені виклади з мовознавства: проф. д-р Олекса Горбач, професор д-р Ервін Кошмідер, проф. д-р Ярослав Рудницький; з літературознавства: проф. д-р Юрій Бойко-Блохин, проф. Павло Зайцев, проф. Альойз Шмавз; з історії европейського сходу: професор д-р Наталія Полонська-Василенко, проф. д-р Георг Штадтмюллер! З української культури і української духовности: проф. О. Кульчицький; проф. д-р Володимир Янів, д-р Кирило Митрович; З совтології: проф. Іван Майстренко.

ЯПОНСЬКИЙ ВІТРИЛЬНИК З ВІДВІДИНАМИ В ЗДА

Чотирьоцоглий японський вишкільний корабель-вітрильник „Ніппон Мару" впливає до пристані Сіятел у Вашинґтоні. Залогу корабля становить 186 моряків, в тому 89 кадетів японського Університету Торговельної Фльоти. Відвідини корабля в ЗДА триватимуть сім днів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПАНАХИДА НА МОГИЛІ ГОЛ. ОТ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Париж. — В неділю, 30. травня ц. р. відбулось на кладовищі Монпарнас, на могилі сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри вшанування його пам'яті Панахидами. Їх відслужили: о. Єреміїв від УАПЦ та католицькі священики Впреп. о. канцлер Левенець, о. Яцків і о. М. Длубак. Могила Головного Отамана потонула у вінках і квітах від українських установ та організацій, а над сумною громадою понад 200 українських парижан повівали схилені прапори Т-ва б. Вояків Армії УНР і Організації Української Молоді у Франції.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК ФРАНЦІЇ

Париж. — З нагоди 20-ліття існування Союзу Українок Франції відбудеться у Парижі 3-4 липня 1965 р. Ювілейний З'їзд. Участь у ньому візьме містоголова СФУЖО на Европу та представниці запрошених Організацій: ОУЖ-Британії, ОУЖ-Німеччини, ОУЖ-Бельгії, УЖС-Австрії. Побіч святочної та товариської програми передбачена — ділова. В ній головну доповідь на організаційну тему виголосить містоголова СФУЖО п-ні Валентина Воропай, а панель на тему „За зміну нашого стилю життя" виповнить ділову частину з'їзду.

МАРІЯ ОХРИМОВИЧ ОДЕРЖАЛА ДИПЛОМ МАҐІСТРА ФІЛОСОФІЇ

Торонто. — Марія Охримович, бібліотекарка Центральної Публічної Бібліотеки в Торонті, одержала в Торонтському Університеті диплом маґістра філософії (мастер оф артс) з археології й історії мистецтва. Колишня учениця Українського Інституту для дівчат в Перемишлі — Марія Охримович продовжувала під час війни свої наукові студії в університеті у Відні, здобула диплом Торговельної Академії — а переїхавши до Канади, в монтреальському МекҐіл університеті покінчила студії бібліотекарства. Почавши працю у Публічній бібліотеці Торонта — стала співосновницею й першою головою української організації бібліотекарів. З її співучастю видав Імпрезовий Комітет для Дошкілля цінну платівку „Казок і пісень для дітей", а як голова Батьківського Комітету при „Курсах Українознавства ім. Гр. Сковороди" постійно інформувала в пресі про всі почини тієї важливої інституції.

УКРАЇНКА — ДИРЕКТОР СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ У ВАНКУВЕРІ

Пані Емілія Остапчук, яка з Торонта в 1959 році переїхала до Ванкуверу, очолює в характері директора Об'єднану Суспільну Опіку у Ванкувері. Нещодавно її назначено головою Комітету етнічних груп Британської Колюмбії для відзначення святкувань 100-річчя державности Канади. Вістку про те подав ванкуверський щоденник „Ванкувер Таймс". У провінції Онтаріо такі самі обов'язки виконує українець ред. Лев Коссар.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОЮЗУ СВОБОДИ"

Мюнхен. — Міжнародний політичний клюб „Союз Свободи" ставить собі завданням пропаґувати між німцями та іншими західніми національностями східньоевропейську проблематику: приєднувати приятелів для визвольної справи поневолених народів. Головою цього „Союзу" є німецький адвокат д-р Фрідріх Редер. Дня 2-го червня відбулися в готелю „Реґіна" чергові Загальні Збори „Союзу", на яких перевибрано його знову головою. З українського боку до нової управи вибрано В. Леника.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДЕ ДІСТАТИ ВІНИКА?

В одній з найбільших сільськогосподарських областей, якою є Вінниччина, — пише 6 червня кореспондент „Радянської України", — справжньою проблемою став віник. Так, так, звичайнісінький віник... Для того, щоб повністю задовольнити попит покупців в усій області, потрібно принаймні 150-200 тисяч віників на рік. Плянами ж передбачено виробництво лише 40 тисяч. Їх має постачити Крижопільська фабрика побутових речей. Але що вона постачить, коли в неї немає сирівців.

ДОЛЯ ДЕРЕВ'ЯНОЇ КОЛОДИ І СОКИРИ

В найближчі роки, — розповідає 6 червня в „Радянській Україні" Н. Донець, науковий працівник м'ясної і птахопереробної промисловости, — в Україні буде налагоджено виробництво делікатесних м'ясних консервів для дітей. Особливу увагу буде приділено гарному і гігієнічому опаковуванню. Буде збільшено випуск півфабрикатів у пакетах вагою від 50 до 1000 грамів.

Традиційна дерев'яна колода і сокира, — пише Н. Донець, — що ними орудують у крамницях м'ясарі, зникнуть назавжди.

І НА РВАНИХ СПЕЦІВКАХ ВТРАЧАЄ ДЕРЖАВА

„Взяти для прикладу догляд за спецівкою, — пише бриґадир „бриґади комуністичної праці" в часописі „Радянська Україна" з 6 червня. — Одержав робітник спецівку і носить її, поки не вийде реченець. Добре, якщо людина одружена, дружина її залатає. А одинак так і ходитиме у рваній та брудній. Якщо ж така спецівка потрапляє на склад, то її пускають на ганчірки. Дрібниця, скажете? А скільки через таку організацію догляду за спецівками втрачає держава!" ...

НАГЛЯДАЧІ

„Партійна група. Кілька комуністів у зміні чи на дільниці, в бриґаді чи на фармі, пише 10 червня редактор „Радянської України" — Для виконання своїх завдань партійна група має широкі права. Вона бере участь у контролі за діяльністю адміністрації, може слухати на зборах звіти керівників своєї дільниці, бриґади чи фарми".

Для цих наглядачів „єдиним документом є щоденник партійного групорга з помітками про виконання доручень та іншими короткими записами".

СІРІСТЬ НА ПРИЛАВКУ

Хоч би яких гарних форм надали ми виробничому приміщенню, та коли його не пофарбувати, то воно виглядатиме сіро, блякло... — пишуть 5 червня в „Радянській Україні" інженери В. Васильченко та В. Боголюбов.

Однак фарб немає. Передбачали реконструкцію та розширення Одеського лякофарбного заводу, але це лише проєкт.

А текстильні вироби? Сірі, непривабливі. Барви нестійкі, вигоряють на сонці, линяють.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

20-річчя Об'єднаних Націй

Ідея Об'єднаних Націй народилася перед закінченням другої світової війни, коли стало ясно, що у післявоєнному світі буде стільки хаотичних і неполаднаних справ, що порядкувати ними мусить наділена найвищим авторитетом установа, в якій насправді вирішний голос і відповідальність матимуть переможні великодержави. Після зустрічей і нарад скликано у Сан Франсіско конференцію, яка тривала від 25 квітня до 26 червня 1945 року і завершилась зредагуванням чартеру Об'єднаних Націй. На заключному засіданні конференції промовляв тодішній президент ЗДА Гаррі Труман. У 20-річчя цієї історичної події відбувається урочисте засідання Генеральної Асамблеї ОН в Сан Франсіско, з давно заповідженим виступом президента Линдона Джансона.

За минулих 20 років в історії Об'єднаних Націй зайшло чимало змін. Як писав кілька днів тому в своїх споминах „Народини Об'єднаних Націй" один з їх творців, колишній міністер закордонних справ Британії Ентоні Іден, основоположники ОН хотіли уникнути помилок, з вини яких провалилась Ліґа Націй. Проте й вони зазнали дуже скоро важкого розчарування: розвіялась їхня віра у можливість гармонійної співпраці з Совєтським Союзом. Адже постанови Ялтинського договору про вільні вибори у Польщі, Румунії і інших державах у совєтській сфері впливів зламано негайно, таки ще в першій половині 1945 року. А Об'єднані Нації спаралізував СССР, один із 5-ох постійних членів Ради Безпеки ОН, постійним зловживанням права „вета".

Проблема ОН з роками щораз ускладнювалась. З 50-ох первісних членів їхнє число зросло до 114. За чартером вони рівні і кожний користується одним голосом. Хоч спершу ця рівність була тільки справжня: вирішували головно авторитет і потенціял З'єднаних Держав та їх союзників, з часом азійсько-африканський „невтральний" і комуністичний бльоки почали унеможливлювати переведення різних першорядних справ, погрожуючи, зокрема, уведенням до ОН комуністичного Китаю. Розпучнявів адміністраційний апарат ОН, зросли видатки, а нові члени — здебільша недорозвинені країни — не принесли з собою капіталу. Постала загроза, що — як висловився генеральний секретар ОН У Тант — Об'єднані Нації можуть перетворитись у „дебатуючий форум".

Проте, при всій контроверсійності проблематики ОН саме напружена міжнародна ситуація диктує всім відповідальним державним мужам старатися зберегти ту установу. Хоч вона перестала бути „інструментом миру", яким була в задумах таких ідеалістів-ініціяторів, як Рузвелт і Черчилл, хоч виявилась безсилою у розв'язанні таких великих проблем, як міжнародне роззброєння, об'єднання Німеччини, Берлін, стримання комуністичного агресивного гону, — сама ідея Об'єднаних Націй залишилась творчою, здоровою. І тому президент Джансон заманіфестував свою відданість їй, а Папа Павло VI прагне підвищити авторитет ОН своєю промовою з їх трибуни в обороні світового миру.

Тому в 20-тиріччя Об'єднаних Націй переважають голоси, які твердять, що критика ОН, як кожна критика, буде корисною і конструктивною тільки тоді, коли спричиниться до їх санації, а не загину.

Історична зустріч у Вашингтоні

У пресових повідомленнях зустріч єпископів Католицької й англіканської Церков, що відбулася у Вашингтоні у вівторок 22 червня, визначено як подію історичну, переломову в церковній історії ЗДА. Це ж уперше в усій цій історії представники двох великих релігійних спільнот зустрілися, щоб обміркувати шляхи для встановлення кращих взаємин.

Відбулася ця зустріч у приміщеннях відомої Крайової Католицької Добродійної Конференції, а взяли в ній участь з католицького боку представники Американської Єпископальної Комісії для екуменічних справ — єпископи Чарлз Г. Гелмсінґ з Кензас Ситі, Міз., Джеймс П. Шеннон із Ст. Пол, Міннесота, і Волтер В. Куртіс з Бриджпорту. В склад єпископальної групи входили представники Об'єднаної Комісії Єпископальної Церкви для екуменічних взаємин — єпископи Доналд Г. В. Галлок з Мілвокі, Едвард Р. Веллес з Вест Мізурі, Джан С. Гіґґінс з Ровд Айленду. На нарадах були присутні, як консультанти, видатні теологи і експерти в екуменічних справах обох Церков. Під час зустрічі, започаткованої і закінченої молитвами, обговорено ряд контроверсійних церковних питань, які протягом сторіч були предметом гарячих, а то й фанатичних спорів, взаємних обвинувачень тощо. У висліді дискусії всі її учасники погодилися передати заторкнені питання під розгляд ватиканського Секретаріяту в справах християнської єдности.

Історичну важливість цієї зустрічі підкреслює факт, що розрив між обома Церквами триває вже чотири сторіччя. Єпископальна Церква у ЗДА, що є відгалуженням Англіканської Церкви, вважає себе галуззю історичної Католицької Церкви, але не визнає зверхности римського папи. З другого боку, Римо-Католицька Церква не визнає аспірацій Англіканської Церкви на співучасть в Апостольському Наслідстві. Спір щодо цього триває цілими сторіччями, проте нині представники обох Церков знайшли можливість не лише зустрічатися й говорити, але й проводити спільно молитви.

Вашингтонська зустріч не є єдиною в цьому напрямку. Після третьої Сесії Собору подібні зустрічі відбуваються щораз частіше в усіх частинах світу. Багата змістом конференція католиків з протестантами відбулася недавно у Швайцарії. В половині червня симпозіюм на тему зближення Католицької і Православної Церков проходив у Відні, в Австрії. Є всі познаки, що рух за зближення християнських Церков розгорнеться ще ширше, і треба сподіватися, що до нього приєднаються також і Українські Православні Церкви.

Улас Самчук

НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(Слово від Президії на Маніфестації Працівників Української Культури, яка відбулася з ініціятиви НТШ в Торонті 6 червня 1965 р.)

З наших теперішніх позицій не є простою справою перейняти на себе ролю захисників української культури в її оригінальній, органічній і історичній суті. Ми вирвані з історичного ґрунту і пересаджені в цілком відмінні духово - кліматичні умови життя і розвитку, але за традицією, як також за вимогами духової і біологічної спадщини, ми все ще є емпіричною складовою частиною того світу, який залишили можливо назавжди, але який живе живим життям у тільцях нашої крови і в істоті нашого духа.

Людина так довго органічна у своїй подобі, як довго вона не виречеться свого першоджерела, а разом з цим вона так довго зберігає свою моральну вартість, як довго вона органічна... Поки вона репрезентує якусь тяглу історично зумовлену суть, доти вона свідомо продовжує діло тих своїх попередніх поколінь, які залишили за собою тривалий слід буття на цій пляненті.

А все це разом і творить те, що ми звикли звати культурою. Ціла суцільна дія людини — духова і фізична, все чим людина відрізняється від інших живих істот, усе це в сумі дає право людині репрезентувати ті вартості і явища, які творять її цивілізацію. Годі уявити, які неймовірно великі осяги були здобуті людиною протягом її історії на землі. Величні будівлі, засоби комунікації, дивовижні машини, неймовірні осяги науки, мистецтва, літератури, філософії, інформації...

Разом узяте — це є діяння людського генія в його культуротворчому гоні до все більшого, глибшого, ширшого пізнання життя.

Культура всіх людей світу в її давніх і теперішніх виявах ділилася й ділиться на окремі культури окремих народів, а то й окремих індивідуальностей. Це дає багатство і різноманітність типів культури. Це також ділить культуру на її, часто незрозумілі, градації, які в той самий час репрезентують усі степені культури, від первісних культур кам'яного віку до найдосконаліших її виявів наймодернішого часу.

Засадничо в цьому сенсі культуротворчого процесу знаходиться увесь зміст існування людей і народів. Коли це відняти — людина лишається в історичній порожнечі, без змісту, вона перестає бути людиною. Вона переходить у стан підлюдини, з об'єкту стає суб'єктом і засадничо стає підґрунтям, на якому ростуть і буяють імперіялізми, завоювання, поневолення, денаціоналізації. Інакше кажучи, це є боротьба культур, це вбивство однієї культури іншою, це хижацьке самонищення життя життям.

І що в цьому найболючіше це те, що разом із знищенням певної культури вбивається також і самий характер її носіїв. Денаціоналізовані культури тратять органічну силу, хворіють на почуття меншовартости, тратять зв'язок із творчим передовим світом. І особливо це діється там, де денаціоналізація відбувається не органічно, а засобами насильства, як певна програма певного політичного комплексу. Такі народи занепадають творчо, їх духовий організм хворіє, вони переходять у стан тривалої стаґнації.

Саме це явище бачимо у випадку культури, до якої належимо ми. Української культури.

Український народ протягом століть, внаслідок певних історичних обставин, відданий на поспас однієї немилосердно - брутальної сили, яка, будучи в основі сама меншовартісною, поставила собі за завдання знищити й підпорядкувати своїй волі українську культуру засобами чисто фізичної, воєнно - поліційної інтервенції.

Століття гніту, натиску, заборон, переслідувань. Заборона мови, заборона вищих форм літератури, заборона всього, що виходить понад рівень етнографії, спричинила неймовірне спустошення в українській культурі. Наш народ утратив цілі століття свого духового розвитку, він не мав можливости цього надолужити ніякими іншими засобами, а тим самим він утратив контакт з передовими культурами европейсько-американської цивілізації.

Остання революція не могла надолужити минулих століть, тим більше, що основні політичні засади і тенденції сучасної Росії нічим не змінилися від засад і тенденцій Росії минулого. Систематично і послідовно, ще з більшою рафінованістю відбувається той самий процес насильницької ліквідації самобутности і автентичности української культури. А останніми роками це прийняло форму незамаскованої, державно-запланованої акції, яка свідомо і цілеспрямовано намагається звести існування українства, як окремої культуротворчої сили, до мінімуму, а тим самим цілковито інтеґрувати і підпорядкувати його інтересам і вимогам панівної культури завойовництва, імперіялізму й колоніялізму.

Відібрати народові самостійну культурну суверенність, значить позбавити його можливости зростання і розвитку з духом і вимогами часу. Разом з мовою і культурою нищиться також самий характер людини, її свідомість, її почуття місця в градації вартостей на землі. Через адміністрацію, через військо, через органи поліції, через вищу, середню і нижчу школу, через пропаґанду і партійні органи, через пресу, радіо і телевізію день - щодень, місяць - щомісяць, рік - щорік ведеться послідовний натиск Москви на український народ з наміром його ліквідації.

На теперішньому урядовому жаргоні це зветься „злиття націй", якого, мовляв, вимагав Ленін в ім'я міжнародної солідарности народів, але це не може нас милити „міжнародністю", бо її однаково вимагали і цар Петро, і поет Пушкін, і міністер Валуєв, під різними гаслами, на різному жарґоні, за різними рецептами, це було, це є і це буде те саме „нет — не било" або „всі слов'янські річки зіллються в російському морі"... Стара, знана, оклепана байка, подиктована старим, знаним, оклепаним поняттям державотворення. Стара імперіялістична, колоніяльна, поневольницька доктрина, яка вже майже вимирає в Европі Заходу, але яка бурхливо цвіте і буяє в країні обновленого, на цей раз плебейсько - вульґарного панмосковського шовінізму і глупоти.

(Закінчення на стор. 3-ій)

С. Федюк

ДОКАЗ НАШОЇ ЖИВУЧОСТИ

Наприкінці грудня минулого року на полицях книгарень появився „Англійсько-еспанський і еспансько-англійський термінологічний словник бібліотекознавства". Ініціятором і співавтором цієї наукової праці є українець бібліотекар із Сити Юніверситі в Ню Йорку, мґр Петро Гой, секретар термінологічної секції НТШ в ЗДА та заступник голови Товариства Українських бібліотекарів в ЗДА, у співпраці із професором Колумбійського університету Рей Травтманом та бібліотекаркою із Мехіко Беатріче Масса де Гіл.

З огляду на розголос та місце, яке має ця праця в ділянці бібліотекознавства, хочемо короткою згадкою про неї поділитися з нашими читачами.

Праця вийшла друком у першому накладі в одному із найбільших видавництв Мехіко, у видавництві Тріллас і рівночасно у другому накладі коштом американського уряду для „Елляєнс фор Проґрес" в 1000 примірниках, яку розсилають американські амбасади як дарчі примірники університетам та більшим бібліотекам країн Латинської Америки.

Технічне та мистецьке оформлення книжки артиста-маляра Е де Новельо. На суперобкладинці, крім біографічних даних та знімок авторів, зображено одну із найбільш цінних та рідкісних бібліотек світу в Гертфорд Катедрал в Англії.

Ілюстрації на початку кожної літери в хронологічному порядку представляють постання азбуки, письма та писальних засобів аж до модерних технічних засобів друкарства.

Праця є однією з найбільших у цій ділянці взагалі і першою такого роду в еспанському науковому світі. Вона включає біля 3 500 термінів уживаних в професійній літературі та бібліотечній практиці, а також найважливіші терміни із споріднених галузей: друкарства, мікрорепродукції, бібліографії та ін. Для кожного терміну подано відповідник в другій мові, а стислу дефініцію або значення подано в двох мовах.

Ще перед появою словника спеціялісти і мовознавці, як проф. М. Тавбер із Колумбійського університету, А. Совто із Мехіканського університету, М. Сандвіґ, директор бібліотеки Бенджаміна Френкліна в Мехіко Сити, Гозе Буллеюос, Павльо Веляскез дали високу оцінку праці.

Появу словника дуже позитивно прийняла професійна наукова критика, вказуючи на великий вибір термінів і чіткість у термінологічному формулюванні. На конкурсі видавництв у Мехіко словник поставлено на третьому місці з-поміж десятьох найкращих наукових та технічних книжок, що появилися в тій країні протягом 1964-го року. Президент Мехіко Густаво Діяз Ордаз з тієї нагоди прислав видавництву письмову ґратуляцію.

Бібліотека в нюйоркському Сити Коледжі, в якій П. Гой відповідає за славістику, видала в 1962-му році його „Бібліографію довідкових матеріялів" у ділянці славістики, в 1964-му році — його довідник про славістику в Сити Коледжі, а восени цього року вийде там же „Бібліографія слов'янської періодики гуманістичних та соціяльних наук" компіляції П. Гоя.

П. Гой закінчив останню коректу рукопису англійсько - українського і українсько - англійського словника термінів бібліотекознавства. Словник включає біля 4.000 позицій, є одним із найбільших такого роду словників і першим у цій ділянці в українській мові.

При цьому з прикрістю мусимо ствердити, що всякі спроби опрацювати українську бібліотечну термінологію в Україні були зліквідовані майже в зародку ворожим окупаційним режимом, хоч в російській мові є декілька словників бібліотекознавства.

П. Гой є також співавтором „Слов'янського термінологічного словника бібліотекознавства", що появиться у видавництві Стенфордського університету в Каліфорнії. Цей словник, крім української термінології, включає термінологію в шістьох інших слов'янських мовах.

Під сучасну пору мґр П. Гой з рамени Американської Бібліотечної Асоціяції працює над „Довідником слов'янських та східньоевропейських бібліотекарів, архівістів та бібліотекарів у ЗДА і Канаді", що появиться друком у 1966-му році.

П. Гой є стипендіятом Гувер Інституту при Стенфордському університеті для опрацювання „Українського бібліографічного довідника". Це буде не тільки вклад в англомовне бібліотекознавство, але в першу чергу особливо потрібна праця для дослідників, студентів у ділянці славістики, зокрема українознавства. Довідник включає джерельні та довідкові матеріяли і бібліографії в українській та інших мовах, в ділянці української історії, археології, літератури, мови, економіки і т. д.

Леся Лисак

АБІТУРІЄНТАМ

У червні я не можу про це не подумати. І навіть якби котрогось року хотіла — не дозволяє кущ жасміну під вікном. У нас називали його колись „ясмін", але так чи інакше — він завжди пах дуже міцно, і так само міцно пахне тепер. Він, мабуть, єдиний в цьому відношенні, бо багатьом нам здається, що тут квіти не пахнуть так, як дома. За вийнятком жасміну...

Такий саме жасмін ріс колись в Інститутському городі у Перемишлі. Його не можна було зривати, хіба до каплиці Матері Божої. І, мабуть, вийнятково — для абітурієнток. Бо як же ж інакше я була б одержала величезну, пахучу, білу китицю жасміну від Гені Скаб, коли вийшла з канцелярії директора після того, як він подав мені руку?

В гімназії директор подавав руку ученицям дуже рідко. Коли хтось приносив у якийсь особливий спосіб честь школі — тоді це означало признання. Але коли ви здали матуру й мали відійти зі школи — тоді він мусів подати вам руку. Це означало, що тепер ви вже дорослі. І що вже нічого спільного не маєте з гімназією... хіба тільки спомини...

... На велику пишну китицю, яку ледве можна було огорнути руками, на біле пахуче квіття жасміну — падали сльози...

Звичайно ніхто з тих, що здали матуру, не плакав. Звичайно всі страшенно тішились... тішились дуже ярко, підкреслено, майже ненатурально. І одна одній ґратулювали безліч разів. Може не стільки матуральних успіхів, як того, що нарешті будуть вільні. Вільні від Лівія й Горація, від всесвітньої історії й німецької літератури, від синусів та рівнянь третьої степени...

Коли хтось — а це траплялося рідко — плакав по матурі, це були сльози радости. Що „вдалося" здати... бо були сумніви, бо професор від грецького міг „спалити". А не спалив... Тоді хіба — і тільки тоді — бували сльози в очах абітурієнток.

Але сльози, що падали на біле квіття жасміну — не були сльозами радости. Це був справжній глибокий смуток. Він прийшов сам. Невідомо звідкіля. Такий, що буває тільки раз у житті, коли кінчається щось, що було дороге, логідне, тепле, рідне. І коли починається щось, чого ви не можете як слід уявити. Щось, що переходить межі вашого панування над собою, щось нове й прислонене темрявою, якої ви не маєте сили відгорнути...

Це була, мабуть, підсвідомість. Бо у свідомості таке почуття не може постати. Свідомість огортає тільки те, що бачимо. А бачилось розсміяні, радісні, молоді обличчя й очі, блискучі від найкращих мрій. Це мусіла бути підсвідомість, що прийдуть потрясаючі зміни... що все, що видається стабільним, певним, упорядкованим — зникне... що гинутимуть ті, яких любилося, що не зустрінуться вже ніколи ті, які думали завжди бути разом, а те, що звалося домом, містом й селом — обернеться на звалища цегли, глини й каміння...

І що високі, міцні стіни гімназії, які видавалися непохитними — теж утратять свою міць... що не стане каплиці Матері Божої й довгих рядів матуральних знімок абітурієнток у мрячних коридорах... що все — дослівно все — що вважалось непорушною вартістю, або перестане існувати, або зміниться так, що неможливо буде його впізнати.

Ні, тоді, в той соняшний, блакитно - золотий день червня ніхто не міг про це знати. Навіть наймудріший і всемогучий пан директор, що подав вам руку... Але — відчути — це вже інша річ. І тому падали сльози абітурієнтки, що повинна була радіти матурою... Падали сльози на біле квіття жасміну, якого не вільно було зривати, хіба до каплиці і для абітурієнток. Для тих, що „відходять у світ"...

* *

І вони пішли у світ. У той широкий, далекий, який знався тільки із шкільної мапи й круглого ґльоба... Десь була за морями Австралія, десь Бразилія, Мала Азія, Гібральтар, Нова Зеляндія... Так, вони пішли у світ, ті, що тоді тішилися матурою. Трохи інакше, як собі тоді уявляли... Часом ті, що сиділи за вкритим зеленим сукном столом як члени матуральної комісії — чистять у широкому світі чужі бюра... Ті, що їм директор подавав руку як рівним собі — десь тепер вертаються з нічної зміни у фабриці Форда... А ще іншим дорога в світ скінчилася в пісках Караганди або десь на зеленій траві під лісом... Різні випали дороги в світ для тих, що в якийсь червневий день вибиралися у нього...

* *

Тепер молоді люди в ґрадуаційних тогах, із звоями дипломів ходять по містах. Вони дуже горді із своєї ґрадуації і дуже щасливі. Вони теж вибираються у світ... Зовсім інший, як був колись. Вони, мабуть, не дістають від своїх товаришів букетів жасміну, бо з того часу світ пішов уперед і перестав бути сантиментальним. Нема сльозинок, що падають на квіття. Нема причини... Бо кругом усе таке стабільне, таке впорядковане, непорушне у своїй логіці й речевому призначенні. Як добре, що так є!

Чи молоді люди, що йдуть у світ, будуть сильніші за нас?

Чи вдасться їм зробити те все, що вони обіцяють собі зробити, коли замкнуться за ними двері школи? Не так, як тим, що раділи й сподівалися, аж одного дня мусіли піти дорогами, на яких стелився пил із зруйнованих задумів?

Хай на біле квіття жасміну не падають ніколи сльози тих, що тепер ідуть у світ...

С. Риндик

НА УХОДАХ

(Образки)

(6)

— Большевики? — здивувався запитаний. — А дідько їх знає! Звідки я можу знати, де вони? Я за ними не ходжу.

— Алеж вони годину-дві тому приїхали були сюди.

— Та казали, що приїздила якась большевицька сволоч.

— Чи забрали людей? Того не чув. Чекайте... зараз спитаємось, — і гукнув до якогось чоловіка, що проходив недалеко: — Селефоне!

— А що?

— Ходи сюди!

Той підійшов.

— Не знаєш, забрали когось большевики?

— Оті тхорі?!! Ха-ха! Та вони ледве самі забралися. Хлопці зустріли їх таким градом каміння, що вони ані хавкнути не вспіли. Тікали, як варіяти. — А що унристи? — запитав з недовір'ям Іван Перший. — Дозволили кидати камінням?

— Та унристи самі реготалися, аж за боки бралися.

— Реготалися?!

— Та ще як!

— Ха-ха-ха! — розреготався і сам Іван: — Самі унристи сміялися! Ха-ха-ха!

І довго реготався. А коли трохи заспокоївся, то відчув сором. Поперше тому, що перехожі дивилися на нього з подивом, а подруге, згадав за великі обіцянки, що їх понадавав Богові, якщо врятує його від большевиків.

— Ну, і герой же з мене! — подумав наголос: — Ну, і козак! Заяча душа! Боягуз задріпаний! По-дурному перелякався якихось драптюхів і понаобіцював бозна чого, а тим часом усе обійшлося без Бога. Абсолютно! Хлопці обкидали ту сволоч камінням і все зліквідували.

А в одному з наступних чисел таборового листка був надрукований його допис про большевицьку комісію. Розвідавши подробиці справи, Іван переконався, що акція проти большевиків мала цілком стихійний характер і хаотичний перебіг. Кожна душа говорила щось інше. Тому вирішив організувати цілу ту акцію наново і по-свосму, і цю організацію описав у своїй реляції:

„Слава не поляже, а розкаже!

Ми того сподівалися. Ми добре знали, що Ванька Касой загляне й до нашого табору, щоб забрати нас на „родіну". Ми це знали і завчасу приготовились. І непрошених гостей зустріли по-козацьки. Кожен знав, що має робити. Авторові цих рядків довелося чимало попрацювати над організацією зустрічі, але, маючи під своєю орудою нащадків колишніх запорожців, він кінець-кінцем таки справився із своїм завданням. І Ваньку Касого ми зустріли за всіма правилами військового мистецтва. Земля дрижала, як наші груди, змішались у купу авта й люди і гуки тисячі камінюк злилися в один протяглий грім. І ворог утік на зламану голову.

На жаль, наша досконало організована акція була до деякої міри забурена хаотичними виступами незорганізованих елементів, що, бачачи наш бій, захопилися ним і самі кинулись у вир боротьби. Але їм треба вибачити, бо бувають моменти, коли козацька душа не може стриматися. Важна річ, що ворог ганебно втік. Але треба пильно чувати, бо Москва неймовірно напасна і за один раз не здасться."

Після цього допису Іван став дуже популярним, а таборове товариство комбатантів вибрало його за голову своєї організації. Крім того, таборові команданти постаралися, щоб він дістав посаду референта кухонного магазину. Треба ще додати, що всі обіцянки, дані в ямі, він відразу й рішуче уневажнив, тож і надалі залишився непоправним і байдужим безбожником, не молився, не постив і, звичайно, не заглядав до таборової церкви, що її з таким надхненням воздвигли вірні таборяни.

Протокол про Івана Другого

Іван Другий був хитріший. Не дозволяв собі легковажно відкидають догму існування Бога і Божого Промислу на світі і держався хитрої концепції філософа Паскаля: „Чи є Бог, чи нема, я не знаю, але молитися до Нього буду. На цьому нічого не втрачу, а виграти можу: ану ж справді є!". До цієї філософії Іван дійшов самостійно, без Паскаля. А перед большевиками викручувався тим, що зрікався Бога, коли тільки треба було, а в душі палко молився до Нього. Деякі християнські правди Іван рішуче відкидав. Не вірив, наприклад, що Бог усе бачить і все чує. Не вірив у це ще з малих літ, коли ходив до школи, де вчителі вчили його, що Бог має такі здібності. Не міг собі уявити, як можна бачити те, що робиться шито-крито, без жадних свідків. Акуратно ходив до таборової церкви і виконував усі релігійні приписи, якщо дозволяли засоби. На Різдво конче мав кутю, як не з медом, то бодай із цукром. На Великдень, на жаль, не міг мати печеного поросяти з хріном у рилі. Цей брак відмолював гарячою молитвою. На тацю в церкві нічого не давав, бо звідки мав узяти? І з тієї самої причини не ставив свічок. Цей огріх мучив його найбільше. Неприємно було перед людьми. Могли подумати, що скупий.

Аж одного разу трапилася йому щаслива нагода. Входячи до церкви, зауважив, що в закамарку, де продавалися свічки, не було нікого — ні титаря, ні ключника, ні паламаря. Глянув туди-сюди, нікого. Глянув на церкву, всі люди звернені очима до вівтаря. Іван подумав: „Не буду ж я тут годину чекати, поки хтось прийде. Я прийшов молитися". Підійшов ближче, набрав у жменю свічок, перехристився і увійшов усередину храму. А тут обійшов усі налої, на кожному свічнику запалив і приліпив свічечку, защораз тричі христився і цілував святий образ.

(Далі буде)

Праця Окружної Ради СУА у Філядельфії

Окружна Рада Союзу Українок Америки у Філядельфії провела в 1964 р. цікавий експеримент. Поза своїм нормальним засягом праці, вона розгорнула широку працю в ділянці зв'язків.

Як вдалось Окр. Раді СУА нав'язати й поширити зв'язки?

Окружна Рада є членом Міжнародного Інституту і членом федерації Жіночих Клюбів. Цей Інститут — це установа, покликана до контакту з новоприбулими різних національностей. Федерація Жіночих Клюбів — це клітина могутньої жіночої організації, що начисляє 8 мільйонів членів. Філядельфійська клітина об'єднує кількадесять клюбів.

Найбільше зв'язків в минулому році нав'язано з Інт. Інститутом, який що другий рік улаштовує Весняний Фестиваль, в якому беруть участь усі національності. Окр. Рада поставилась серйозно до цієї імпрези й підготовила культурну виставку, виступ танцювальних груп та харчовий станок. Займався тим спеціяльно скликаний громадський комітет, котрий очолювала тодішня голова Окр. Ради — Вероніка Цегельська. За поодинокі ділянки відповідали С. Пушкар — виставка та М. Сивуляк — харчування.

Про цей виступ широко реферувала наша преса. В нас після цього виступу були дальші, бо Окр. Рада дістала запрошення до різних організацій.

Ще перед Фестивалем у різдвяному сезоні 1963 р. з ініціятиви Інт. Інституту зорганізовано виступ танкової групи ОДУМ)у і концерт коляд (співачка Вероніка Цегельська) в Делавер Валей Тічерс Асс. в програмі Крісмес Ароувнд де Ворлд. В Інтер. Інституті відчитано реферат про Різдво в Україні. У злуці з Фестивалем відбувся виступ танцювальної групи ОДУМ'у на телевізії.

Пізніше запрошено цю групу на виступ на 300-літті стейту Ню Джерзі. У програмі Нешенел Ріпорт Сервіс місцевої телевізії вдалось зорганізувати виступ хору „Прометей" з нагоди програми про перших поселенців з різних націй. Хор дав музичну ілюстрацію до виступу українських гірняків. Телевізійна програма мала добрий відгук, чого доказом є те, що продуцент передав її іншим стаціям. Ми доповнили переклади текстів і інформації про музику.

На Фестивалі познайомився з нами редактор Делавар Валей Календар. Наш виступ так йому подобався, що він запропонував Окр. Раді, щоб українська громада у Філядельфії подавала інформації про свої імпрези раз у місяць. Це оголошення є безплатне й могло б популяризувати наші спортові й музичні імпрези.

Гарно пройшла наша участь у Федерації Жіночих Клюбів. Окр. Рада була її членом від ряду літ. Федерація Жін. Клюбів має власну програму праці, яку її управа проводить у життя. Поодинокі члени-товариства можуть включитись, або піддержати деякі акції. Представниці Окр. Ради беруть участь у місячних і річних зборах Федерації. Пані Стефанія Вовчок із 52 Відділу СУА входить до управи Федерації.

Старанючись пізнати працю Федерації, я розглянула її плян праці на найближчий час. При тому завважила я, що в них є ділянка „Опіка над пам'ятниками". А що це було саме в часі побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, і ми вирішили використати цей момент. Я передала голові Федерації англомовний матеріял про Т. Шевченка. Наближалась дата його народин у березні і я запропонувала дати програму у зв'язку з роковинами та відслоненням пам'ятника.

Вона погодилась. Мистецька частина місячних сходин Федерації складалась із доповіді про Т. Шевченка, яку відчитала Зірка Колінко. Доповідь давала й інформації про пам'ятник у Вашингтоні. Ждана Кравців відограла на фортепіяні українські композиції, а Вероніка Цегельська відспівала кілька пісень до слів Шевченка. Слово про Союз Українок Америки виголосила Стефанія Вовчок.

Ця програма здобула нам приятелів. До Окр. Ради звернувся Клюб пань при Темпел Університеті, запрошуючи нас повторити її в них. Вони клали натиск на музично-вокальну точку, то ми об'єднали виступи з двох програм — Шевченківської і Стрілецької, — та запрезентували крім доповіді кілька пісень до слів Т. Шевченка і стрілецьких. Це здійснилося в січні 1965 р. коли п. Наталія Андрусів відспівала низку стрілецьких пісень.

Проба поширити зв'язки Окр. Ради насунула мені кілька думок, що з ними хочу поділитись. Важним є поінформуватись про особистість, чи організацію, з якою починаєте контакти. Це допомагає знайти тему до розмови, дозволяє почати співпрацю. Помічним є також якийнебудь мистецький талант, що міг би себе у співпраці виявити. Якщо ми можемо послужити якимсь мистецьким виступом, — то це відразу будить зацікавлення. У зустрічі з організаціями, — це має велике значення. Коли американці з'ясують собі, що від вас можна сподіватись чогось нового, то охоче відкриють свої програми. Байдуже чи це українська пісня, танок, виставка, чи писанка. А при тому можна використати нагоду для інформації про нас. Співпраця не буде повною, коли не зможемо віддячитись подібним. Влаштування невеликого прийняття з українською програмою дуже допомагає в затісненні контактів. Там, де маємо такі репрезентативні домівки, як Дім СУА у Філядельфії або Український Інститут Америки в Ню Йорку — це можна легко здійснювати.

Зв'язки — це не легка справа, вони вимагають витривалости й цілеспрямованости. Людина, що хоче діяти в цьому напрямку, повинна знати англійську мову, мати багато вільного часу, багато певности себе й відповідний зовнішній вигляд. Тоді з деякою дозою товариської зручности зуміє багато осягнути.

Вероніка Цегельська

„Український" Колюмбус

(КМ) Пишемо не про того Колюмбуса, що відкрив Америку, а про те місто, яке є столицею стейту Огайо. Колюмбус положений в центрі Огайо, 130 миль від Клівленду; це місто має півмільйона населення, 400 церков, 3 університети та 4 коледжі. В ньому має свій осередок відомий по цілому світі „Кемікел Абстрактс Сервіс", та Батель Мем. Інститут — розгалужена дослідча центральна установа. Тут міститься один із найбільших в Америці університет, Огайо Стейт Юніверс (ОСУ), із 38 тисячами студентів, та оригінальним „кемпусом", отже — кількадесять акровим городом, „Овалем", навколо якого розміщені всі численні універс. будівлі. В Колюмбусі існує понад 800 фабрик легкої промисловости.

Українців в Колюмбусі небагато. Остало ще кількадесять родин із давніх емігрантів із Закарпаття, Пряшівщини та Лемківщини, які, хоч говорять між собою по-українськи, називають себе русинами, словаками, а то й мадярами. По другій світовій війні прибуло до Колюмбуса небагато українських родин зі Східніх чи Західніх Земель України. В ближчій та дальшій околиці Колюмбуса живе по містечках і селах багато українських родин; варто згадати за більший осередок українських лікарів в м. Ляйма. Активістів та організаторів нашого життя — бракує.

Від 1949 року живе в Колюмбусі відома родина Д. Шимкових, яка постійно присвячує українській справі та організованості багато уваги й часу. Перед двома роками започатковано школу українознавства, в якій вчили українські студенти Ксеня Олесницька та Андрій Зварун. В листопаді минулого року створено Українсько-Американський Культурний Клюб в Колюмбусі, головною метою якого було відновити навчання в школі українознавства, та дбати за суспільно-культ. життя малої громади. До тимчасового комітету УАКК увійшли: проф. Н. Головайчук, О. Лазаренко, Д. Шимків, М. Магора та К. Мельник. Переорганізовано школу українознавства; навчання відбувається щосуботи в клясах публічної школи, яку для цієї цілі відступила місцева Шкільна Рада; до школи ходить 17 українських дітей (всіх дітей в шкільному віці — 40). Школу зголошено в Шкільній Раді при УККА, звідки одержано потрібні інструкції та підручники. Згаданою школою українознавства опікуються — п-ні А. Єзерська, відома рідношкільна вчителька в краю й на еміграції, і місцевий учитель середньої школи П. Хомут-Андерсон.

22-го травня відбулися збори УАККлюбу, на яких переведено провірку роботи Клюбу за ост. півроку, та складено плян роботи на будуче. До управи Клюбу обрано д-ра Р. Доскоча — голова, П. Хомута-Андерсона, — секретар і скарбник Т. Шимкова, імпрез. реф. та К. Мельника — звязковий до Шкільної Ради та культ. реф.

У високих школах чи в наукових установах в Колюмбусі працюють також українці: д-р Н. Головайчук є звичайним професором агрономії на ОСУ, д-р Р. Доскоч — професором на відділі фармації ОУС, Наталія Кован — є професором слов'янських мов в одному з коледжів. В ХАС та Батель М. І. працює багато наших інженерів чи докторів хемії.

В Колюмбусі існує й діє при ОСУ Український Студентський Клюб, який є членом СУСТА і нараховує 34 членів (із всіх біля 50-ти). Керівні органи Студентського Клюбу рахуються із поважним збільшенням членства в академічному році 1965-66. 27-го травня відбулися річні збори Студентського Клюбу, на яких звітував з минулорічної роботи та подав плян на будуче бувший голова Клюбу Юрко Грабець (абсольвент мікробіології). Обрано нову Управу Клюбу в складі: Петро Курилас — голова, Ара Мельник — містоголова, Люба Іваницька — секретар, Андрій Попіль — скарбник. В шкільному році 1964 - 65 в школі українознавства допомагали в навчанні такі студенти: Юрко Трасюк, Ігор Турчиневич, Дзінка Кришталович та Ара Мельник. В програму роботи Студ. Клюбу на черговий рік включено: дальша допомога школі українознавства, українські культурні чвертьгодини в університетськім радіо, спортова активність.

В Колюмбусі немає жадної української парохії ані церкви. Українці католики ходять до католицької словацької церкви, а деякі українці православні відвідують Богослужби, які щодва тижні відправляє російський священик із недалекого Синсинеті...

Вже кілька місяців підготовляються до зорганізування окремого відділу Українського Народного Союзу; в Колюмбусі вже є 10 членів УНС, які належать до різних сусідських відділів, чи прямо до централі. Є надії, що створення окремого відділу УНС також спричиниться до активізації української громади в Колюмбусі.

КАЧИНЕ М'ЯСО — ДЕРЖАВІ

На березі озера Люцемер (Любовль на Волині) появилося пташине царство — тут заснували качину фарму.

Кореспондент „Радянської України" (часопис з 4 червня) пише, що в цьому році тут зобов'язалися дати державі щонайменше 620 центнерів качиного м'яса.

НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Закінчення зі стор. 2-ої

Але чи дає це якісь позитивні для Москви наслідки? Так і ні. Український народ, як органічно, історично випробувана, природньо закономірна, засаднично вища від московської культурна сила, не так легко піддасться натискові свого поневолювача. Століття витривалої, впертої, інколи оборонної, інколи наступальної акції дають своє. Кожна війна, кожна революція дає виразно зрозуміти його окупантам, що сила народу Києва міцна, що вона невгинна, невичерпальна, незнищима. Що вона була, є і буде!

І не поможуть тут ніякі трюки безмозких шовіністів Москви, ніякі пожежі бібліотек, ніякі поліційні заходи. Як довго земля крутитиметься, як довго світитиме сонце, як довго тектиме Дніпро, так довго живе і буде жити український народ з його впертою, невгинною волею гарантувати розвиток своєї культури та майбутнє. Впертою, невгинною боротьбою, працею наукою, політикою, військовою силою, винахідництвом будівництвом, економікою, мистецтвом, словом і ділом — український народ доказував і доказує, що здаватися він не думає, що бути погноєм чужих культур не його місія, що рано чи пізно він загарантує свою свободу своєю власною, вільною, незалежною суверенною державною формою, яка є вимогою і неухильною потребою модерного, сучасного розуміння політичної солідарности народів нашого світу... Не солідарність поневолених, обезличених, окрадених релотів, а солідарність свобідних, рівних, державних народів — політична доктрина майбутнього. І ніякі назадницькі махінації відсталої Москви тут не поможуть.

Ця наша сьогоднішня Імпреза має за ціль додати до цього ще один аргумент. Ми тут зійшлися, щоб висловити наш протест, наше обурення, нашу волю проти кожної спроби екстермінації народу наших предків, під якими б гаслами вони не переводились. Ми з цього далекого вільного світу бачимо і чуємо те, що діється на землі наших предків, і це нас не тільки болить, а це зриває нас до ще дужчої акції і боротьби. І протестуємо ми не тільки словами, а також нашим ділом. Величезна, організована, міцна і солідарна українська сила в діяспорі була, є і буде невтомним гарантом свободи народу її предків там далеко за океаном, на землі України. Питання нашої культури є питанням нашого бути чи не бути, і не лише в Україні; але й поза Україною, і не лише теперішньому живому поколінню, але й тим „мертвим, живим і ненародженим"... Це наша заповідь число перше, і її ми виконаємо до кінця.

З НАШИХ БУДНІВ

ПІШКИ ПО НЕБІ

Слава Богу Милосердному, що літання в орбітах наших славних астронавтів закінчилося успішно та що хлопці щасливо і в доброму здоров'ї вернулися з неба на землю! А то якби так покружляли собі у своїй космічній каруселі ще з добу чи дві, то моя дорога землячка, пані Татушиха, напевно того не пережила б!

Вона ж за ними, соколиками, очі свої видивила на телевізії, чотири дні до парку не ходила і два поважні похоронки в Петра Яреми, як то кажуть чефнапів по-нашому „змісувала!" А що вже наплакалась, то й нічого казати. Сльози тиснулись їй на очі зокрема тоді, коли на екрані телевізора не показували героїчних астронавтів, лише їхніх жінок з діточками та з іншими членами сім'ї, таки тут, на землі.

Тоді моя дорога землячка, складаючи руки, як до молитви, промовляла - просила:

Ой, дітоньки мої, не стійте тут, на телевізії, як ті цяці мальовані і не грайтеся з котиком, а йдіть у церкву, впадьте там навколішки і сердечно моліться до Матінки Божої за ваших татів! Якби так, не дай Біг, з ними сталося яке нещастя, то вже ніхто їх кісточок не позбирав би!

Дес'с райт, жінко, — поважно помахав головою пан Татух, відкладаючи набік „Свободу", яка — це треба підкреслити — упродовж чотирьох критичних днів детально та вичерпно інформувала читаючу публіку про ситуацію в космосі.

Проте, кризовий момент у тій цілій історії наступив аж на п'ятий день, коли то наші герої були вже на землі, а радше на морі, безпечно сиділи на покладі корабля і відпочивали після пригод в орбітах. Тоді якраз на екранах телевізорів усього світу показували першу фільму, зняту з тієї космічної авантюри, як то астронавт Вайт „ходив пішки по небі".

Як побачила цю сцену пані Татушиха, так трохи не обімліла!

— Йой, впаде! — скрикнула, стиснувши, мов кліщами, чоловікове рам'я.

— Не бійся, не впаде, — заспокоїв дружину пан Татух. — Бачиш, ось він прив'язаний до тої бочки такою ужевкою, як немовля до візочка.

— Ба, чи вона хоч міцна?.. Не увірветься?

— Міцна, міцна. За півтора більйона талярів хіба можна було справити таку ужевку, щоб не рвалася?

— А як він дістанеться назад до бочки? — турбувалася дорога землячка.

— Слухай сюди: там, усередині, сидить його партнер, теж офіцер, вчена голова. Натисне такий ґудзик, віко отвориться, і той, що ходить пішки по небі, полізе назад до буди.

А чому він уже не вертається?.. Чуєш, як той з бочки кличе його: „Джіммі, кам бек!" Що ж він собі гадає?... Чому грається із смертю?.. Хоче молоду жінку вдовою зробити, двоє діточок осиротити?

— Жінко! — скрикнув нарешті пан Татух. — Чи ж ти того не розумієш, що се така фільма, не дійсна правда?.. Хлопці вже давно на кораблі сидять і скача з содою попивають, а ти мені тут спазми дістаєш!

Мабуть сам майор чи тепер підполковник Вайт не переживав своєї мандрівки по космосі так, як пережила її моя дорога землячка перед екраном телевізора...

ІКЕР

Учасники організаційно-секретарських курсів УНС на Союзівці

В доповненні до списка учасників організаційно - секретарських курсів, що відбулися цього тижня на Союзівці, подається нижче прізвища інших відділових секретарів й організаторів, які взяли в них участь:

Іван Зазворський	147
Ірина Щерба	173
Константин Шевчук	217
Марія Лобур	296
Андрій Кейбіда	322
Микола Дербуш	345
Михайло Мушинський	371
Павлина Дідюк	440

Гол. радний і керівник канцелярії УНС на Канаду Богдан Зорич та гол. організатор УНС Степан Гавриш були викладачами на тих курсах.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

У ВЕСТМІНСТЕРСЬКІЙ ЗАЛІ У ЛОНДОНІ, ДЕ 5 МІСЯЦІВ ТОМУ ЛЕЖАВ МЕРТВИЙ ВИНСТОН ЧЕРЧИЛЛ, ВІДБУЛАСЯ коротка парада у честь 700-річчя скликання вперше англійського парляменту. Приявних було коло 2.000 осіб: всі члени обох палат парляменту, всі члени теперішньої конференції країн Британського Коммонвелту, члени королівської родини, врешті сама королева Єлисавета II і князь Філіпп Единбурзький.

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЧУНГ ГІ ПАРК ЗВЕРНУВСЯ 12-хвилинною радіопромовою до народу — позбутися духа дефетизму й чуттєвого підходу до державних справ та припинити опозицію проти тільки-що підписаного договору з Японією, який ставить ці дві держави на рівну площу й дає Південній Кореї поважні користі. 57 опозиційних парляментаристів і 300 студентів розпочали голодовий страйк протесту проти того замирення з Японією.

З танкового нотатника

Наближається кінець шкільного року, учителі та учні роблять підсумок своєї праці і складають іспити. У школах мистецтва ці іспити набирають спеціяльної форми. Українська громада звикла до річних пописів учнів музичних шкіл, та і кожнорічна виставка образотворчої студії молоді стала частиною культурного життя.

Цього року маємо попис, який трапляється не кожного року і не являється рутиною, хоч було б побажане і те і те. Мова про попис балетної школи п-і Роми Прийми-Богачевської.

У балетних школах маємо два роди пописів. Де велика кількість глядачів, що часто відвідують балетні вистави та мають вироблений смак і неабияке знання цього мистецтва, попис можна робити у формі показової балетної лекції, виконаної учнями від наймолодшої до професійної групи, і то в костюмах, що їх уживається в клясі.

Інша форма попису — це програма, що складається із поодиноких групових та сольових точок, виконаних учнями у театральних костюмах. Друга форма ставить менші вимоги до глядача і до учнів, бо сприяє дитячій фантазії і помагає творити настрій та сценічний образ, але вона вимагає більше від учителя. Тут виникає проблема хореографії, себто добору музичного твору і постановки усіх точок попису з увагою на вік і рівень умілости кожного учня; вимагається і достосовання точок до розміру і освітлення сцени. Правда, костюми шиють звичайно мами учениць, але не звільняє учителя від праці, який має робити проєкти і допильнувати, щоб ці проєкти були здійснені.

Коли ми дивилися на глядачів під час попису школи Роми Прийми - Богачевської, мимоволі приходило нам на думку, чи вони усвідомлювали собі, скільки роботи вкладено в оцей попис — скільки годин треба було витратити, щоб підготовити одну точку, яка на сцені триває одну-дві мінути? І хто той, кому прийшлося ті години вкласти? Очевидно, що учителька... І згадуються тоді слова голови Літ.-Мист. Клюбу: „Ніякими грошима не можна заплатити учителеві за науку — єдина заплата, — це вдячність, на яку дуже часто здібна лишень шляхетна людина".

Рома Прийма - Богачевська — рушійна сила школи, була нам досі відома, як першорядна солістка - виконавець і як хореограф, що є окремою ділянкою, і як талант, який неконче мають всі виконавці. Цим разом побачили ми її як педагога, що є знов окремою ділянкою і знов талантом, яким далеко не всі виконавці обдаровані. Усі ці таланти не мали б ніякого значення, якби власниця їх ще не мала найважливішої прикмети — здібности тяжко і чесно працювати над їх розвитком.

Своїм ученицям п-і Рома виготовила найбільше доступну і приємну для них форму, щоб вони могли показати, що сприйняли і засвоїли протягом одного шкільного року, — себто в одній восьмій частині часу, потрібного до опанування балетної техніки, з увагою ще на факт, що вони відвідували школу раз на тиждень.

Чи вийде з них хоч одна професійна сила? Є між ними безумовно талановиті одиниці, та тяжко це сказати зогляду на ряд чинників, незалежних від учительки. Хто знає, як складеться їхнє життя, і чи будуть вони мати можливість далі вчитися? Чи проявлять вони вистачаючу силу і охоту до тяжкої роботи, якої цей фах вимагає? Чи атмосфера в родині буде сприяти їхньому розвиткові? Чи будуть вони мати моральну підтримку родичів і безпосереднього оточення? Та якщо навіть цей рік науки буде єдиним в їхньому житті, не сумніваємося, що кожній з них залишиться багато більше, як пише гарний спомин. Адже цей рік дав їм можливість познайомитися з багатою та цікавою ділянкою мистецтва, що уможливить їм сприймати його далеко краще, як пересічному глядачеві; вони перебували в здоровій атмосфері дисциплінованої творчої праці і змагання; їх ознайомили з балетною музикою, у цій школі виїмково широко і добре дібраною; їх навчили добре триматися та естетично рухатися, річ для кожної молодої дівчинини дуже побажана.

Маємо надію, що учениці будуть продовжувати роботу з таким самим ентузіязмом, як оцей перший рік, та що ми рік за роком побачимо все більші і більші досягнення. Пані Ромі бажаємо, щоб вони розуміли, що вона їм віддає частину себе і уміли бути вдячними, та щоб вона мала задоволення бачити їх ріст та досягнення.

О. Вікул

Академія в честь Симона В. Петлюри в Нюарку, Н. Дж.

23-го травня ц. р. в церкві св. Вознесення в Нюарку відправлено Панахиду по сл. п. Симоні Петлюрі в 39-ту річницю його трагічної смерти. Панахиду відправив от. прот. Микола Харіщак, виголосивщо слово про С. Петлюру. Співав Церковний Хор під кер. П. Шкарка. На Панахиді був присутній кол. прем'єр міністрів УНР проф. Борис Мартос, вояки та старшини Українських Армій, представники організацій. Стійку несли в одностроях одумівська і пластова молодь з прапорами.

О 5-ій год. по полудні того ж дня в залі церкви св. Вознесення тідбулась Академія присвячена св. п. Симонові В. Петлюрі. Академію попереджено американським гимном. Відкрив її голова Ц. К. ОДУМ-у проф. Е. Федоренко. В „Монтажі" присв. пам'яті С. Петлюри брали участь: К. Степовий, А. Федоренко, О. Павленко, Л. Приходько, І. Каневський, П. Радомський, Г. Слинько, О. Матула та І. Павленко.

Хор Юного ОДУМ-у під керів. дир. В. Пташинського відспівав три пісні. Гурт одумівців-дівчаток під кер. Е. Степової виконав вправу „Журавлі".

Жіночий хор нюарської філії ОДУМ під кер. В. Пташинського проспівав три пісні.

Закінчилась Академія відспіванням Українського Гимну.

Товариська Зустріч

По Академії в залі церкви св. Вознесення відбулась Товариська Зустріч членів Товариства Прихильників УНР, симпатиків, молоді та гостей з вояками та старшинами українських армій: УНР, УСС та УГА. За столом засіло 11 сивоволосих старшин армії УНР, УСС та УГА на чолі з прем'єром проф. Б. Мартосом.

Відкрив Товариську Зустріч голова місцевого товариства Прихильників Української Народньої Республіки К. Степовий. Настоятель церкви св. Вознесенія о. прот. М. Харіщак поблагословив обід. представив присутнім представив присутнім представників Вояцтва та представників від організацій СУЖ, Самопомочі, НТШ, ОДУМ, ОбВУА та ін.

Вітали вояків та старшин: К. Степовий, А. Філімончук, В. Кирейко, Софія Олесницька, М. Моргун. Слово до вояків виголосив настоятель церкви св. Вознесенія о. прот. М. Харіщак, підкресливши позитивне явище такої зустрічі. На його заклик заля проспівала „Многая Літа".

Від вояків та старшин з подякою виступали проф. М. Зайцев та прем'єр проф. В. Мартос. Свої спогади з часів визвольних змагань та з зустрічей з Симоном Петлюрою дали: М. Лозинський — УГА, В. Кузик — УСС, проф. М. Зайцев — УНР, проф. Б. Мартос.

По вичерпанню привітань та спогадів голова товариства подякував всім присутнім за участь у святі та зокрема подякував всім тим, що брали участь в імпрезі, як рівнож подякував і тим жінкам-господиням, що, не жаліючи ні часу, ні труду приготовили відповідну перекуску.

В концертовій частині цієї імпрези 9-літній одумівець П. Каневський виконав на акордеоні декілька пісень.

Товариська Зустріч членів Товариства Прихильників УНР з молоддю і гістьми пройшла з повним успіхом. Кожний спогад, що виходив з уст очевидців і учасників боїв за Україну, присутні вислухували з зацікавленням. І чи не вперше на терені Нюарку вояки і старшини військових формацій УНР, УСС і УГА, люди різних віровизнань, але які боролися за одну ідею — за визволення Рідного Краю від будь-яких загарбників — зустрілися тут, обмінялися спогадами та дали дороговказ молодшому поколінню, як треба любити свій нарід.

З зустрічі були задоволені всі. Це стверджувала приязна, дійсно братерська атмосфера, яка ввесь час панувала на залі.

К. Степовий

„Зарево" і УСГ в Балтіморі вшанували В. Симоненка

5 червня 1965 р. відбувся в Балтіморі, заходами УАТ „Зарева" і місцевої Української Студентської Громади, X-ий з черги Академічний Вечір з мистецько-літературною програмою. Вечором вела президія у складі д-р Юрій Криволап — голова, О. Зінкевич — заступник, О. Поліщук — секретар, — і в ньому взяло участь численне українське громадянство, студентство і молодь. Д-р Ю. Криволап, перебравши ведення Вечора, з'ясував невідрадний стан української молоді в Україні, русифікацію шкільництва, нищення української культури та численні депортації української молоді в Казахстан і на Сибір. Свої дані предсідник ілюстрував численними статистичними даними.

В першій частині Вечора Таня Михайлишин виголосила доповідь — „Українське мистецтво і його напрямки" доповідь читала в її заступстві І. Хархаліс), в якій з'ясувала важливіші напрямки в українському мистецтві, та зупинилась на творчості окремих мистців.

Ірка Калиновська говорила на тему: „Чому ми проти соцреалістичного розуміння мистецтва" (доповідь відчитала її сестра — Ніна). Доповідачка цікаво схопила суть соцреалістичного мистецтва, мистецтва, яке, як вона говорила, служить комуністичній партії, твориться за директивами партії і цілковито обмежує свободу творчости мистців.

Після обидвох доповідей відбулась дискусія, в якій забирали слово д-р Т. Корецький, який зобразив різницю між реалізмом і соцреалізмом, п-ні М. Ржепецька, інж. О. Стельмах, І. Радь, О. Зінкевич і В. Татчин.

Друга частина Вечора була присвячена недавно померлому в Україні поетові Василеві Симоненкові. Доповідь про молодого поета прочитала студентка Мерилендського університету Марійка Зелинська. Доповідачка зобразила постать молодого поета, проаналізувавши його твори і щоденник. Знаменито виголошена і опрацьована доповідь викликала глибоке зворушення у багатьох присутніх, які щедрими оплесками нагородили молоду студентку.

Поезії Василя Симоненка з великим відчуттям читали Ніна Калиновська, Оксана Мацюрак і Ірка Притула, а уривки зі щоденника — Роман Татчин.

X-ий Академічний вечір в Балтіморі, яким закінчено цьогорічний академічний сезон, пройшов наскрізь успішно і його треба зарахувати до одного з кращих вечорів в цьому році.

П. Ч.

ВИТІВКИ УЧНІВ

Велика перерва. В учительській, розпачливо хапаючись за голову, вчителька другої кляси Пирогівської середньої школи (Полтавщина) Марія Петрівна мало не кричить:

— Я більше не можу! Ви розумієте? Не можу! Де він узявся на мою голову, цей Москалець? Якесь страховисько, а не дитина. Я кажу йому: „Москалець, слухай!" А він у відповідь мекає...

Марія Петрівна по-страдницькому підводить брови, робить великі очі і повторює по складах:

— Ме-ка-є! „Я, — каже, — став козою і людської мови не розумію". (З кореспонденції П. Гудима, „Радянська Україна" з 9 червня).

● В столиці Південного В'єтнаму Сайґоні та в інших тамошніх містах поставлено на головних площах гору мішків з піском: під отими мішками мають прилюдно розстрілювати терористів та спекулянтів, які використовують воєнні відносини для збагачування себе.

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J. 07303

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____________

Ім'я і прізвище: ____________

Адреса: ____________

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ____________

Адреса: ____________